

ŠTYRI ROKY ODBOROV V OBDOBÍ KRÍZY, ÚSILIE O EFEKTÍVNEJŠIU CENTRÁLU

V dňoch 15. a 16. novembra 2012 sa zišli v Bratislave delegáti z 28 odborových zväzov na VII. zjazde Konfederácie odborových zväzov SR. Siedme rokovanie odborárov v novodobej histórii slobodných a demokratických odborov sa konalo pod heslom Spoločne za sociálne istoty a dôstojné pracovné podmienky. Stodvadsaťpäť delegátov na ňom zhodnotilo uplynulé štyri roky od konania VI. zjazdu, prerokovalo a schválilo novelu Stanov KOZ a prijalo programové tézy, ktoré budú rámcom ich činnosti a úsilia v nasledujúcom štvorročnom období. Z rokovania zjazdu vzišli tri rezolúcie smerom k zamestnávateľom, k zvýšeniu akcieschopnosti a dôveryhodnosti odborej centrály ako aj verejnému sektoru a súčasťou záverečného zjazdového uznesenia sa stalo aj vyhlásenie k situácii v školstve a na podporu solidarity s členmi OZ školstva a vedy. Delegáti zvolili v závere prvého dňa rokovania aj zástupcov v orgánoch Konfederácie a najvyšších predstaviteľov KOZ SR. Novým prezidentom KOZ SR sa stal Jozef Kollár zo SLOVES-u a viceprezidentom Slavomír Manga z OZ KOVO. V prvý rokovací deň privítali delegáti na zjazde i premiéra Roberta Fica, ktorý zdôraznil logickú väzbu a spoluprácu strany SMER-Sociálna demokracia s s najväčšou odborovou centrálou na Slovensku. Na zjazdovom rokovaní privítali odborári domácich i zahraničných hostí, medzi nimi ministra

práce, sociálnych vecí a rodiny SR Jána Richtera, zástupcov odborov z krajín V4 i Rakúska, sociálnych partnerov zo zamestnávateľských organizácií i ďalších spolupracujúcich organizácií. Konfederácia odborových zväzov SR bola v predchádzajúcich štyroch rokoch partne-

rom trom vládam, komunikovala s tromi ministrami práce a sociálnych vecí. Ako odznelo v správe o činnosti, nebolo to jednoduché obdobie, bolo však skúškou schopnosti, preverilo odborárske a morálne kvality funkcionárov aj radových členov.

Pokračovanie na str.2

VIESŤ KVALITNÝ SOCIÁLNY DIALÓG

Nové vedenie Konfederácie odborových zväzov očakáva od zamestnávateľských združení najmä kvalitný sociálny dialóg.

"Od zamestnávateľov očakávame hlavne kvalitný sociálny dialóg, a to či už na pôde tripartity, alebo priamo so zamestnancami vo fabrikách. Sociálny dialóg je hlavná náplň práce odborov," uviedol po skončení 7. zjazdu KOZ SR v Bratislave nový prezident konfederácie Jozef Kollár. Zdôraznil, že KOZ SR prijala nové stanov, ktoré konfederáciu urobia pružnejšou, flexibilnejšou, a to najmä tým, že sa znížil počet orgánov KOZ. Celý systém v stanovách konfederácie je podľa neho nasmerovaný na to, aby sa zefektívnila jej činnosť. "Program KOZ sa zároveň preta-

Jozef Kollár

vil do 3 prijatých rezolúcií. Jedna sa týka zvýšenia akcieschopnosti a posilnenia postavenia odborov na Slovensku, druhá je nasmerovaná k zamestnávateľom a zamestnávateľským združeniam a tretia rezolúcia má podporiť verejný sektor a tvorbu pracovných miest," uviedol najvyšší predstaviteľ KOZ SR.

Nové vedenie konfederácie chce posilniť argumentačnú spôsobilosť odborov v rámci vyjednávania, aj s dôrazom na tripartitu. „Chceli by sme presadiť viac vizionárskej činnosti do odborov. Tak, aby sme napríklad na tripartitu dokázali prichádzať aj s inými témami, ako sú nám ponúkané," konkretizoval kroky KOZ SR v rámci sociálneho dialógu viceprezident Slavomír Manga.

**SPOLOČNE ZA SOCIÁLNE ISTOTY
A DÔSTOJNÉ PRACOVNÉ PODMIENKY**

ŠTYRI ROKY ODBOROV V OBDOBÍ KRÍZY, ÚSILIE O EFEKTÍVNEJŠIU CENTRÁLU

Dokončenie zo str.1

Keď delegáti pred štyrmi rokmi na VI. zjazde v Piešťanoch hodnotili predchádzajúce obdobie a vytyčovali úlohy na roky 2009 až 2012, nebola hospodárska a finančná kríza vo svete a na európskom kontinente témou číslo jeden.

Napriek problémom, vyplývajúcim z krízy do nástupu pravicovej vlády, do roku 2010,

pokračovala konštruktívna spolupráca KOZ SR s vládou koalíciou.

Jej výsledkom boli prijaté novely Zákonníka práce, Zákona o kolektívnom vyjednávaní a Zákona o BOZP, ktoré posilňovali zamestnanecké a odborové práva. Zábezpeky vyplývajúce zo Zákonníka práce ako aj z ďalších zákonov však dostali po parlamentných voľbách v júni 2010, a najmä po júlovom konštituovaní pravicovej vlády, trhliny. Nástupom vlády Ivety Radičovej začala systematická a cieľavedomá demontáž základov sociálneho štátu. Uplatňovaná antisociálna politika pravicovej vlády vyvolala reakciu Konfederácie odborových zväzov SR - a to sériu protestov a verejných vystúpení za zachovanie sociálnych istôt a práv zamestnancov.

Aj v roku 2011 sa Konfederácia odborových zväzov sústredila predovšetkým na zachovanie existujúceho Zákonníka práce, na zmenu alebo zastavenie navrhutej daňovej a odvodovej reformy, na zvýšenie minimálnej mzdy na rok 2012 a na zákon o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Zbližiť názory v podstatných paragrafoch Zákonníka práce sa nepodarilo ani na mimoriadnej tripartite v závere apríla a tak v máji vláda SR schválila a posunula do parlamentu znenie novely, ktorú KOZ SR odmietla, pretože oslabovala práva zamestnancov i niektoré sociálne istoty. KOZ SR viedla kampaň aj proti predloženému zákonu o úprave príjmov zo závislej činnosti, teda tzv. superhrubej mzde a návrhu daňovej a odvodovej reforme ako celku. Považovala ho za model skrytého zvyšovania daňového zaťaženia a súčasne likvidácie základných sociálnych istôt občanov, za presun celej zabezpečovacej povinnosti pre prípad sociálnych udalostí na zamestnanca. Vyvrcholením vysvetľovacej kampane bolo

Diskusné fórum o dopadoch navrhovanej daňovej a odvodovej reformy na občanov v Bratislave 11. októbra. Konfederácia chcela uskutočniť 12. októbra 2011. Hlasovanie v parlamente o eurovale a zároveň o dôvere 11. októbra pravicovoliberalnú vládu pochovalo a tak Konfederácia protestnú akciu odložila.

Rok 2012 možno z pohľadu Konfederácie nazvať rokom nádeje, rokom plným očakávaní zmien po nástupe novej vlády, ale aj pokračujúceho krízového scenára, ktorý koriguje ekonomické prognózy vlády a tým aj očakávania KOZ SR... S potešením prijali odborári výsledok predčasných parlamentných volieb v marci, ktorých víťazom sa stal SMER-Sociálna demokracia. Predstavitelia KOZ SR boli prizvaní k tvorbe Programového vyhlásenia vlády SR na obdobie rokov 2012-2016. Pre KOZ SR sa otvoril priestor v oblasti sociálneho dialógu, možnosti opätovného zosúladenia pracovnoprávnej legislatívy s európskymi štandardami a posilnenia inštitútov sociálneho štátu. Najväčšiu pozornosť venovali predstavitelia KOZ SR Zákonníku práce. KOZ SR ocenila, že tripartita a vláda v auguste a napokon poslanci slovenského parlamentu v októbri schválili novelu Zákonníka práce, ktorá poskytuje zamestnancovi väčšiu pracovnoprávnu ochranu oproti predchádzajúcemu a predstavuje vyváženejší vzťah medzi zamestnávateľom a zamestnancom. Napriek tomuto

pozitívu, na základe tlaku členskej základne, odbory vlád v septembri pripomenuli, že dostala vo voľbách jednoznačný mandát k nastoleniu spravodlivosti v prerozdelení spoločenského produktu. KOZ SR odmietla, aby sa znižovala životná úroveň pracovníkov v školstve, zdravotníctve, sociálnych službách, vo verejnej a štátnej službe.

Podobne ako v minulých rokoch, aj v tomto období, charakterizovanom nástupom krízy na starom kontinente, **sa KOZ SR pripojila k mobilizácii Európskej odborovej konfederácie (EOK)**

na podporu európskych akčných dní, ktoré sa zamerali proti hospodárskej a sociálnej kríze. KOZ SR v rokoch 2009 až 2011 uskutočnila projekty vzdelávania odborov a cezhraničnej spolupráce ZUWINBAT. V projektoch chce KOZ SR pokračovať i naďalej.

V súčasnosti, ako na zjazde zaznelo, je boj s hospodárskou a finančnou krízou v Európe nielen témou číslo jeden, ale aj otázkou existencie Európskej únie. Takisto je zrejmé, že Európa potrebuje nové myslenie. Európske inštitúcie musia počuť hlas odborov o sociálnej Európe pre zamestnancov, aby si uvedomili, že spravodlivá a demokratická Európa sa zakladá na solidarite. Odbory v tomto kontexte majú veľmi dôležitú úlohu, lebo zastávajú tých, ktorých sa všetky otrasy najviac dotýkajú. Konfederáciu odborových zväzov SR čaká neľahké štvorročné obdobie, v ktorom musí nájsť sociálne a politické riešenia, ako čo najlepšie ochrániť svojich členov.

V závere zjazdu poďakoval J. Kollár M. Gazdíkovi za jeho šesťročné pôsobenie na čele odborov

Doba, v ktorej žijeme, i čas, ktorý len príde, skrýva veľa neznámych. Trvalý ekonomický rast, sociálna stabilita, lepšia životná úroveň a kvalita života, nemajú istú a stabilnú perspektívu. Aj v čase kríz, či už hypotekárnych, finančných alebo dlhových, chcú tí, ktorí ich spôsobili, ešte viac získať a zarobiť. Na tento stav najviac doplácajú práve tí, ktorí sa môžu najmenej brániť. Odbory v tomto kontexte majú veľmi dôležitú úlohu, lebo zastávajú tých, ktorých sa všetky otrasy najviac dotýkajú. Konfederáciu odborových zväzov SR čaká neľahké štvorročné obdobie, v ktorom musíme nájsť sociálne a politické riešenia, ako čo najlepšie ochrániť svojich členov.

Výzvou na ďalšie štyri roky musí byť príprava v oblastiach sociálneho dialógu, kolektívneho vyjednávania, BOZP, stabilných a sociálne vyvážených kódexov práce a sociálneho poistenia. Predovšetkým musíme posilniť komunikáciu s našimi členmi, stabilizáciu, rast členskej základne, ako základný predpoklad našej ekonomickej sily a politického vplyvu. Konfederácia musí pracovať len v tých oblastiach, ktoré dokáže zvládnuť, ekonomicky a personálne zabezpečiť. Členské odborové zväzy si musia uvedomiť, že prevažná časť práce je na ich pleciach a zodpovednosť za svoju prácu a výsledky nemôžu prenášať na iných. Ak naša prestíž a podpora nebude fungovať od základnej štruktúry, ako je úsekový dôverník, výbor základnej organizácie, ak potreby a ciele členov nebudú prioritou a každodennou výzvou funkcionárov, tak nemôžeme prekonať dnešnú situáciu, nebudeme tými hráčmi, ktorí ovplyvňujú situáciu v podnikoch, na úradoch, v školách.

Konfederácia odborových zväzov Slovenskej republiky a jej členské odborové zväzy prijímajú na roky 2012 – 2016 nasledovné programové tézy:

1. Sociálne partnerstvo a silné odbory
2. Politika zamestnanosti – vzdelanie a dôstojná práca, záruka udržania kvality života
3. Sociálny dialóg a kolektívne vyjednanie
4. Sociálna ochrana, dimenzia kvality života

Sociálne partnerstvo a silné odbory

Negatívne dopady globálnej finančnej a hospodárskej krízy zvýšili tlak na flexibilitu trhu práce, kapitalizáciu systémov sociálneho zabezpečenia a privatizáciu verejného majetku a verejných služieb. Odbory nemôžu nebrať tieto „nové výzvy“ dlhodobo na vedomie. V rámci sociálneho partnerstva musia podniknúť účinné kroky na udržanie rovnováhy medzi ekonomickým rastom, ekologickým pokrokom a sociálnou súdržnosťou.

Odborové štruktúry musia v tejto súvislosti vytvoriť komunikačnú stratégiu, prostredníctvom ktorej budú schopné zrozumiteľne predkladať návrhy a riešenia problémov nielen pre zamestnancov. Diskusia z polohy „áno“ alebo „nie“ sa musí dostať do polohy „ako“. V rámci interného prostredia je potrebné zlepšiť komunikáciu medzi KOZ SR a jej členskými odborovými zväzmi.

Jedným z atribútov demokratického štátu je aj koncepcia rovnosti príležitostí žien a mužov - rodovej rovnosti. V praxi to chápeme ako odstránenie akýchkoľvek bariér pre účasť na ekonomickom, politickom a sociálnom živote spoločnosti na základe pohlavia. KOZ SR bude v tomto zmysle podporovať a dôsledne presadzovať princípy rovnosti príležitostí žien a mužov.

je nestabilitou aj na pracovnom trhu. Výsledkom je zvýšená požiadavka na flexibilitu pracovného trhu v podobe šírenia neplnohodnotných foriem práce. Konfederácia odborových zväzov Slovenskej republiky bude v tomto zmysle podporovať:

- vytvorenie predpokladov na rast zamestnanosti rozvinutím efektívnych nástrojov podpory vytvárania nových pracovných miest,
- opatrenia štátnej hospodárskej politiky postavené na rozvojových impulzoch v oblasti energetickej sebestačnosti z obnoviteľných zdrojov, potravinovej sebestačnosti postavenej na lokálnom poľnohospodárstve, nízkoe energeticke a ekologickom bývaní využívajúcom miestne zdroje,
- zvýšenie účelnosti a efektívnosti nástrojov aktívnej politiky trhu práce, vrátane zlepšenia informačno-poradenského a sprostredkovateľského mechanizmu verejných služieb zamestnanosti,
- vytváranie podmienok pre skvalitnenie systému celoživotného vzdelávania, v prepojení na reálne potreby trhu práce,
- nastavenie sociálne spravodlivých parametrov poistenia v nezamestnanosti, v prospech zamestnancov, ktorí preukázateľne platili dane a poistné.

Sociálny dialóg a kolektívne vyjednanie

KOZ SR vníma sociálny dialóg a kolektívne vyjednanie ako určitý kolektívny záväzok, ktorý je základom sociálneho konsenzu, založeného na princípe sociálnej solidarity, sociálnej súdržnosti spoločnosti. Pre Slovensko je príznačný trend decentralizácie kolektívneho vyjednávania a prílišná dominancia podnikového vyjednávania a podnikových kolektívnych zmlúv v systéme sociálneho dialógu, rovnako ako

Politika zamestnanosti – vzdelanie a dôstojná práca, záruka udržania kvality života

Politika zamestnanosti a dôstojná práca by mali byť hnacím motorom znalostnej spoločnosti. Premárnené príležitosti, ktoré symbolizuje armáda nezamestnaných, nie je možné v budúcnosti nahradiť. Nestabilita na finančných trhoch sa výrazne prejavu-

nezáväznosť zmluvnej povinnosti zamestnávateľa uzavrieť kolektívnu zmluvu, ktorá vychádza z princípu zmluvnej voľnosti, zakotvanej v právnej úprave zákona o kolektívnom vyjednávaní.

KOZ SR, ako aktívny účastník sociálneho dialógu na národnej úrovni a aktívny spolutvorca legislatívy, týkajúcej sa podmienok bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, využije všetky formy a metódy práce pôsobenia odborov na vytváranie bezpečných pracovných podmienok zamestnancov. Tieto budú pravidelne aktualizované tak, aby odbory na všetkých stupňoch flexibilne reagovali na dianie v danej oblasti a prispôbovali svoje kroky pre zlepšovanie pracovných podmienok zamestnancov.

Základným mottom pre odbory je princíp „Život a zdravie nepoznajú politickú orientáciu“. Politické zmeny nesmú znižovať podmienky ochrany bezpečnosti a zdravia pri práci. Nepriaznivá ekonomická situácia zamestnávateľov nesmie viesť ku znižovaniu starostlivosti o ochranu zdravia zamestnancov a bezpečných pracovných podmienok.

Sociálna ochrana, dimenzia kvality života

KOZ SR vníma sociálnu dimenziu kvality života ako napĺňanie sociálnych a kultúrnych potrieb občanov, ochrany zdravia a spoločenskej realizácie jednotlivca.

V snahe o zachovanie sociálnej rovnosti, spravodlivosti a všeobecného blahobytu, ktorý sa má premietnuť aj do zabezpečenia občanov v prípade rizikových životných situácií, ako sú napr. materstvo, nezamestnanosť, choroba, pracovný úraz, invalidita alebo staroba, KOZ SR presadzuje trojstupňový model sociálnej ochrany, ktorý sa skladá zo sociálneho poistenia, štátnych sociálnych dávok a sociálnej pomoci. V systémoch sociálneho a zdravotného poistenia KOZ SR presadzuje ich finančnú stabilitu, primeranú úroveň dávok a štandardné odvodové zaťaženie plátciteľov poistného. V rámci ochrany pred chudobou a sociálnym vylúčením, dávky v hmotnej núdzi a sociálne služby uzatvárajú celú sociálnu sieť. Vhodnú kombináciu oboch nástrojov,

prednostne financovaných a poskytovaných predovšetkým samosprávami, KOZ SR považuje za systémový prístup k zvýšeniu dostupnosti a kvality sociálnej ochrany občana. KOZ SR bude aj naďalej presadzovať, aby dávky pre zdravotne postihnutých občanov umožnili ich začlenenie do spoločnosti v plnom rozsahu. V oblasti dôchodkového zabezpečenia bude pre KOZ SR zásadnou úlohou do budúcnosti legislatívne zakotvenie stabilného, spravodlivého a funkčného systému dôchodkov, s primeranou úrovňou dôchodkových dávok a primeraným odvodovým zaťažením.

REZOLÚCIE NA ZVÝŠENIE AKCIESCHOPNOSTI ODBOROV, KONŠTRUKTÍVNY SOCIÁLNY DIALÓG A FUNKČNÝ VEREJNÝ SEKTOR

Delegáti VII. zjazdu Konfederácie odborových zväzov SR prijali tri zásadné rezolúcie.

V rezolúcii smerujúcej k zvýšeniu akcieschopnosti odborov sa zdôrazňuje okrem iného zamerať sa na systematickú prácu s mladými ľuďmi a využiť pritom štruktúry rád mladých, konštituovaných pri odborových zväzoch a pri KOZ SR. Funkcionári odborových zväzov musia hľadať spôsoby a formy na zintenzívnenie procesu integrácie odborových zväzov na základe odvetvovej príbuznosti, s cieľom

posilniť jednotu a akcieschopnosť odborov pri profesionálnej obhajobe práv členov. Takisto funkcionári „strechy“, teda Konfederácie musia zvýšiť status odborov ako partnera v rámci tripartity a vytvárať tiež podmienky a nástroje pre odborové zväzy v oblasti BOZP, v rámci získavania nových členov ako aj medzinárodných projektoch a ďalších aktivít. Na každom z nás závisí, aké postavenie a práva budú mať odbory v budúcnosti!

V rezolúcii k zamestnávateľom

sa zdôrazňuje význam posilnenia sociálneho dialógu na všetkých úrovniach a humanizáciu práce. KOZ SR očakáva, že zamestnávateľské združenia sa spolu s odborními budú spolupodieľať na príprave a tvorbe takých nástrojov aktívnej politiky trhu práce, ktoré

prispievajú k vzniku nových pracovných miest. Od zamestnávateľov požaduje garantovanie rastu reálnych miezd vo vzťahu k rastúcej produktivite práce, vytváranie podmienok pre dôstojnú a bezpečnú prácu vrátane zodpovedajúceho mzdového ohodnotenia ako aj rešpektovanie práv zamestnancov zakotvených v platných kolektívnych zmluvách, rešpektovanie odborových práv a slobôd a uplatňovanie princípov rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí.

V rezolúcii za funkčný verejný sektor, kvalitné pracovné miesta, dôstojné odmeňovanie a sociálne istoty KOZ SR požaduje zabezpečenie takých systémových mechanizmov, ktoré prispievajú k vybudovaniu výkonu štátnej a verejnej správy, nezávislého od politickej moci a zavedú také opatrenia, aby optimalizácia a racionalizácia vo verejnom sektore neznamenal len znižovanie stavu zamestnancov kvôli šetreniu finančných prostriedkov. Okrem iného by mali garantovať účasť odborov pri personálnych a organizačných zmenách ako aj adekvátnu mzdu zamestnancov v štátnej správe, verejnej správe a samospráve.

TRIPARTITA: VÝZVA K NÁVRATU ZA ROKOVACÍ STÔL O PROBLÉMOCH V ŠKOLSTVE

Členovia Hospodárskej a sociálnej rady SR na pondelňajšom rokovaní (26.11.2012) prerokovali 5 bodov, no najväčšiu diskusiu vyvolala téma v bode Rôzne, kde sa sociálni partneri vyjadrili na podnet predsedu HSR a ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Jána Richtera k práve prebiehajúcej štrajku zamestnancov v školstve. Diskusia na tému požiadaviek učiteľov a formy ich presadzovania v súčasnosti mala rôznu podobu. Sociálni partneri však na záver prijali uznesenie, ktorým ako orgán, ktorý zo zákona usiluje rokovaním zachovať sociálny zmierny, vyzvali zástupcov zamestnancov v školstve ako aj vládnú stranu (t.j. predstaviteľov OZ školstva a ministerstva školstva i ministerstva financií), aby sa čo najskôr vrátili za rokovací stôl a hľadali riešenie prijateľné pre obe strany. Za kompromis v rámci požiadaviek školských odborov sa vyjadril aj najvyšší predák OZ KOVO E. Machyna, ktorý uviedol, že je len na rozhodnutí predstaviteľov OZ školstva a vedy ako budú postupovať. „Sme za pokračovanie dialógu, pretože, keď sa prestane diskutovať, je zle,“ povedal. J. Blahák, predseda Echoz, označil súčasný stav za „zlyhanie oboch strán“

a vyzval nájsť čo najskôr spoločne kompromis. To si však vyžaduje ústretovosť oboch strán a predovšetkým zodpovednosť pri posudzovaní ekonomickej reality.

Predstavitelia odborov na rokovaní vyjadrili školským odborárom solidaritu, unisono však podporili aj myšlienku návratu za rokovací stôl. Sociálni partneri zároveň naznačili potrebu prijať v súčasnej situácii memorandá jednotlivých sociálnych partnerov s vládou, ktoré by formulovali obojstranne prijateľné dohody na fungovanie spoločnosti v období krízy a vytvorili zábezpeky zachovania sociálneho zmiernu. Aj keď, ako odznelo v diskusii, organizovanie štrajku ako ústavnej formy demokracie by to v budúcnosti nezakázalo a nevylúčilo, vytvoril ba sa tak tlak na riešenie problémov všetkými zainteresovanými i tlak v spoločnosti na zachovanie sociálneho zmiernu.

Široká diskusia sa odvíjala i k informácii ministerstiev životného prostredia a hospodárstva o ťažbe zlata technológiou kyanidového lúhovania, kde prezentovali jednotliví sociálni partneri svoj pohľad na proble-

matiku. Informácia zahŕňala známe technologické možnosti úpravy zlatých rúd, uviedla i legislatívny rámec problematiky a kompetencie oboch rezortov podľa platných všeobecne záväzných právnych predpisov. V informácii bol uvedený postoj Európskej komisie k problematike používania kyanidovej technológie a stav prieskumu a ťažby zlatých rúd v SR. Ako v tejto súvislosti poukázal E. Machyna, nejde len o spôsob ťažby, ale aj o celkovú filozofiu a stratégiu štátu v ťažbe rúd ako aj o analýzu, ohľad na záujmy občanov, ale aj o to, kto by mal z prípadnej ťažby osloh, domáci či zahraniční investori. Štát by mal preto podľa neho dať jasnú odpoveď a v prípade efektívnosti sa zaoberať aj tým, aby spôsob ťažby bol bezpečný pre zdravie ľudí a životné prostredie. Aj z tohto dôvodu, konštatoval, musí mať štát jasnú víziu. Sociálni partneri sa po zhodnotení viacerých miest a obcí, štátny záujem, efektívnosť i pôsobenie na životné prostredie dohodli na tom, že hlavné slovo v tejto otázke by mali mať odborníci na základe platných zákonov a noriem.

REAKCIA

Konfederácia odborových zväzov SR so znepokojením sleduje úsilie niektorých politických subjektov s výdatnou pomocou časti médií zneužiť štrajk odborárov z rezortu školstva na cieľnú politizáciu akcie, na manipuláciu verejnosti a vytýkanie politického kapitálu.

Tak ako pri novele Zákonníka práce za pôsobenia predchádzajúcej pravicovej vlády, aj v súčasnosti ide zo strany týchto neokonzervatívnych a neoliberalných strán o falošnú rétoriku a pokrytectvo. Je všeobecne známe, že problémy v školstve nevznikli teraz a že sa nakopili v predchádzajúcom období, za dve desaťročia od začiatku existencie Slovenskej republiky. Predstavitelia KOZ SR si uvedomujú, čo spôsobila hospodárska a finančná kríza, ako postupovali predchádzajúce vlády. Tej súčasnej dali občania, zamestnanci i odborári mandát k nastoleniu spravodlivosti v prerozdelení spoločenského produktu. To od nej právom očakávajú, to od nej očakávajú aj učители a zamestnanci v školstve. Pravica však za nahromadené problémy v školstve, ku ktorým prispela ich neriešením aj

ona, robí zodpovednou vládu Roberta Fica. Zneužíva legitímne vystúpenie školských odborov za zlepšenie kritической situácie v školstve na svoje ciele, nie v prospech zamestnancov školstva.

KOZ SR v marci 2010 podpisom dohody so stranou Smer-sociálna demokracia potvrdil spoluprácu so subjektom, ktorého program zodpovedá jej programovým cieľom a vytvára predpoklady budovania sociálneho štátu. Jeho úspešnosť je založená na solidárnom prerozdeľovaní ekonomických výsledkov, na spravodlivej účasti zamestnancov na týchto výsledkoch a z toho vyplývajúcej silnej spoločenskej súdržnosti. Spoluprácu so stranou Smer-sociálna demokracia vníma KOZ SR ako cestu riešiť v krajine negatívne dopady krízy a súčasne cielene podporovať demokratizáciu politického a spoločenského života. Z týchto zásad vychádza KOZ SR aj v súčasnosti pri riešení problémov v školstve.

Cielená politizácia štrajku učiteľov

Konfederácia odborových zväzov SR už viackrát deklarovala podporu

Odborovému zväzu školstva a vedy na Slovensku pri presadzovaní požiadaviek pedagogických i nepedagogických zamestnancov v školstve. Naposledy vo vyhlásení delegátov na VII. zjazde KOZ SR 15. novembra t.r., v ktorom v plnej miere podporili oprávnené požiadavky odborárov na zlepšenie situácie v školstve. Solidaritu a vzájomnú pomoc považujeme za základné poslanie KOZ SR. Sociálne istoty a dôstojné pracovné podmienky pre všetkých zamestnancov na Slovensku sú cieľmi, ktoré sme si vytýčili a stojíme za nimi spoločne. Týmto vyhlásením sme chceli preukázať svoju spoločnú vôľu ozdraviť školstvo na Slovensku nielen v oblasti financovania a odmeňovania zamestnancov, ale aj vo vytvorení efektívneho systému, ktorý poskytne jeho absolventom možnosť začleniť sa do pracovného života plnohodnotným využitím ich potenciálu. Viac financií do školstva považujeme za záruku lepšieho vzdelávania a budúcnosti našich detí a mládeže.

ODHODLANIE ZAMESTNANCOV JUSTÍCIE PRINIESLO OVOCIE

Problémy v justícii sa kopili celé roky, až ich neriešenie vyústilo do výraznej nespokojnosti radových zamestnancov. Odborári už viac ráz upozorňovali na skutočnosť, že najmä ohodnotenie ich práce nie je adekvátne vynakladanému úsiliu a zodpovednosti, ktorú si práca zamestnancov justícii nesporne vyžaduje.

Problémami v justícii sa zaoberala Rada predsedov Odborového zväzu justície (OZJ) v SR na mimoriadnej konferencii 15. októbra t.r. Nezúčajem ministerstva spravodlivosti o konštruktívny dialóg, o ktorý sme žiadali tromi listami, nás prinútil začať vyvíjať na ministerstvo tlak inými prostriedkami. Bolo prijaté uznesenie, v ktorom rada predsedov stanovila postupné kroky. Prvým bol otvorený list adresovaný ministrovi spravodlivosti, ktorý sa v skrátenej podobe objavil aj v médiách. Druhým krokom malo byť prostredníctvom médií oboznámiť verejnosť s problémami zamestnancov súdov ako aj s výškou ich plátov. Po zmedializovaní nám bolo ponúknuté stretnutie so štátnou tajomníčkou Monikou Jankovskou, ktoré sa uskutočnilo 23. októbra. Márne sme čakali na písomné stanovisko k našim požiadavkám, napriek telefonátom a listom sme sa odpovedí opäť nedočkali. Opäť sme na ministerstvo prostredníctvom médií pritlačili, vďaka čomu sme sa 5. novembra stretli so šéfom rezortu spravodli-

vosti Tomášom Borecom. Trpezlivo sme čakali na postup ministerstva spravodlivosti a vlády Slovenskej republiky v zmysle jej programového vyhlásenia s očakávaním, že sa konečne začne so systémovým riešením kritickéj situácie vo financovaní a odmeňovaní v rezorte justície. Rokovaniach s ministrom však nepriniesli očakávané riešenia. Dostali sme iba prísľub,

že sa nebude prepúšťať ani znižovať platy zamestnancov v súdnictve. Rada predsedov sa preto rozhodla uskutočniť protestné zhromaždenie s tým, že v prípade neúspechu a nepočúvania hlasov zamestnancov justície bude nasledovať ostrý štrajk.

Tri dni pred protestom predsedníctvo OZ Justície v SR zaslalo list ministrovi financií a ministrovi spravodlivosti so žiadosťou o stretnutie spolu s vyhlásením protestného zhromaždenia. A tak celé Slovensko malo možnosť vo štvrtok 22. novembra vidieť odhodlanie a silu zamestnancov justície niečo so svojou zlou situáciou robiť.

Justícia je už celé desaťročia podhodnocovaná a každý vidí len platy

sudcov, rôzne kauzy, prieťahy v konaní, ale nevidí úmernú prácu zamestnancov, ktorí pracujú za 350 €, vysokoškooláci za 500 € v čistom.

Na stretnutiach sme predniesli požiadavky, ale navrhli aj systémové kroky kde a ako možno v justícii šetriť finančné prostriedky a tak zvýšiť zamestnancom platy. Minister financií sa zaviazal ponechať v rezorte spravodlivosti finančné prostriedky, o ktoré by boli valorizované platy sudcov v roku 2013. Zároveň sa zaviazal tieto financie použiť výlučne pre zamestnancov súdov. Dohodli sme sa na úzkej spolupráci pri novelizáciách zákonov, vyhlášok a aj statusových zákonov týkajúcich sa justície, ministerstvo sa zaviazalo neignorovať viac zástupcov zamestnancov.

Recept na to ako zmobilizovať ľudí, keď oveľa väčšie nedokážu presvedčiť svojich členov na akciu? „Stačí“ dobrý manažment a všetkých predsedov základných organizácií presvedčať dovtedy, kým o tom, že ide o dobrú vec, nepresvedčia aj svojich členov. Ja odpoviem na každý e-mail, od každého zamestnanca, vždy si nájdem čas a poradím, usmerním. Tým sa buduje dôvera v predsedníctvo a predsedu. Sám musí byť presvedčený, že inak to už nejde.

Marta Božková,
predsedníčka OZ Justície v SR

NA STOLE ZVÝŠENIE PLATOV O 7.5% AJ DEFINITÍVA

Predstavitelia OZ školstva a vedy na Slovensku v stredu 28. novembra štrajk prerušili. Neprijali predchádzajúce ponuky zvýšiť platy o 5 percent. Po pondelku 3.12. majú na stole ponuku zvýšenia o 7,5% a definitívu. Do stredy 5. decembra sa musia rozhodnúť. Budú sa zaoberať aj textom rozpracovaného memoranda.

Do štrajku učiteľov, ktorý sa začal 26. novembra 2012, sa zapojilo osemdesiat

percent základných škôl a sedemdesiat percent stredných škôl. Protestné mítingy sa uskutočnili v Bratislave, Banskej Bystrici a Košiciach. Protestujúci vyslali signál, že zo súčasného ohodnotenia učiteľov sa nedá dôstojne žiť a že neriešenie problémov v školstve môže a bude mať vážny dosah na budúcnosť mladej generácie, na jej vzdelanostnú úroveň. Podľa šéfa školských odborov P. Ondeka však je súčasný štrajk výsledkom odkladania riešenia problémov v školstve. Odborári požadujú nielen nárast plátov o 10 percent, ale aj navýšiť finančné prostriedky do poddimenzovaného rezortu na úrovni vyspelých krajín Európskej únie. Mnohým učiteľom však v súčasnosti vyhlásenia politikov i textácia v mnohých do-

kumentoch, kde sa zdôrazňuje vzdelanostná ekonomika, dôraz na vzdelanie, vedu a výskum, vyznievajú prinajmenšom ako fráza.

KOZ SR vo viacerých vyhláseniach konštatovala, že chápe nutnosť konsolidácie verejných financií a prijatie opatrení, ktorými musí súčasná vláda napraviť chyby predošlej a zároveň naplňať Maastrichtské kritériá, nemožno však za takúto cenu znižovať už aj tak nízku životnú úroveň ľudí, ktorí zodpovedne pracujú za katedrami a v školských zariadeniach všetkých stupňov. Na otázku, kde vziať potrebné financie, z KOZ SR znela a znie odpoveď: zabrániť pokusom a omylom podobným vo finančnej správe z dielne exministra financií Mikloša, zabrániť daňovým únikom a obchádzaniu daňových zákonov a zabrániť korupcii na všetkých úrovniach. Takéto kroky vlády bude KOZ SR vždy podporovať s nádejou, že sa vytvorí dostatok finančných zdrojov na finančné krytie aj dobre fungujúceho školstva.

FRANCÚZSKI NOVINÁRI SA ZAUJÍMALI O ŽIVOT NA SLOVENSKU CEZ OKULIARE ODBOROV

Úroveň Zákonníka práce vo vzťahu ku krajinám Európskej únie, život a ochrana zamestnancov, životná úroveň v SR po zmene režimu, štruktúra

KOZ SR a členskej základne, vzťah k zahraničným investorom, ale aj vzťah najväčšej odborovej centrality na Slovensku k politickým stranám či problematika začlenená Rómov do života spoločnosti – to bola časť otázok, o ktoré sa zaujímali na prijatí (26.11.2012) u prezidenta Konfederácie odborových zväzov Jozefa Kollára francúzski novinári z renomovaných periodík ako Le Monde, La Croix, l' Express, TV France 2 a TV5 Monde a i.

J. Kollár v súvislosti s novelou Zákonníka práce zdôraznil, že sa **odborom podarilo dosiahnuť**

zlepšenie pracovnoprávnej ochrany zamestnancov oproti predchádzajúceho kódexu. Napríklad súbeh výpovednej lehoty a odstúpeného, ďalej zmeny v reťazení pracovných pomerov pri zmluvách na dobu určitú, kde sa doteraz možné predĺženie zmluvy maximálne trikrát v priebehu troch rokov znižuje na maximálne dvakrát v priebehu 24 mesiacov. Prípomenul aj precíznejšiu definíciu závislej práce, na základe ktorej nebudú môcť zamestnávateľia vo veľkom tlačiť ľudí do „nútených“ živností. Ako pozitívum uviedol aj skutočnosť, že pracovníci na dohodu, získali s výnimkou dovolenky také isté možnosti pracovnoprávnej ochrany ako ostatní zamestnanci, zlepšením je aj limitovanie práce nadčas a posilnenie postavenia odborov, ktoré predchádzajúca vláda výrazne oklieštila. Súčasťou novelu ZP pripravil šéf Konfederácie k štandardnému európskemu pracovnoprávnemu kódexu porovnateľnému napr. s nemeckým. Na otázku, prečo sa odbory spájajú so stranou SMER-SD J.

Kollár reagoval, že to nemožno charakterizovať ako spájanie, ide o dohodu medzi subjektmi, ktoré majú približne rovnaký predovšetkým sociálny program.

Pri hodnotení významu a vkladu zahraničných investorov na Slovensku prezident KOZ SR ocenil tých investorov (francúzskych nevynímajúc), ktorí priniesli pracovné možnosti do jednotlivých regiónov, kriticky sa však zmienil o takých, ktorých sem priviedli daňové prázdniny a rozličné formy výhod, aby potom, po naakumulovaní zisku a strate výsad premiestnili svoje pôsobenie ďalej, do krajín, kde budú opäť ťažiť z ponúknutých benefitov.

V súvislosti s otázkou francúzskych novinárov na hodnotenie životnej úrovne 23 rokov po zmene totalitného režimu J. Kollár konštatoval, že očakávania sa úplne nenaplnili. Hoci naši občania získali slobodu a demokraciu, ekonomicky a sociálne za vyspelou Európou stále dosť zaostávajú. Udomácnil sa tu

fenomén v predchádzajúcom období nevidaný – nezamestnanosť.

Práve súčasnosť je svedectvom chýbajúcich financií a vypuklých problémov v školstve i zdravotníctve. Napokon o životnej úrovni a porovnaní s krajinami Európskej únie zreteľne podľa prezidenta KOZ SR vypovedajú štatistiky. V nich Slovensko či pri mzdách, dôchodkoch alebo rôznych sociálnych dávkach nefiguruje v popredí, ale zvyčajne na chvoste. Na príamu otázku či sa životná úroveň na Slovensku po Novembri 89 teda nezvýšila, znela z úst najvyššieho odborového predáka: „Nezvýšila sa o koľko mohla.“

Francúzski novinári počuli aj o problémoch vymožitelnosti

práva v našich zemepisných šírkach a tak sa aj spýtali, či naši občania, ak majú problém, obracajú na súdy. J. Kollár v tejto súvislosti konštatoval, že práve tu sa snažia odbory väčšími angažovať – v prospech vymožitelnosti práva. Nejde o dôveru v súdy, ale o prieťahy, ktoré zapríčiňujú, že problémy, v pracovnoprávnej oblasti zvlášť, sa vlečú neúmerne dlho, niekedy nielen mesiace, ale aj roky. Konfederácia podporuje súčasnú vládu v boji proti korupcii a daňovým podvodom, ktoré odčerpávajú z verejných peňazí nemalé prostriedky chýbajúce práve v školstve, zdravotníctve, sociálnej oblasti. Súčasťou tohto úsilia je aj vymožitelnosť práva.

Francúzski hostia sa zaujímali aj o priemernú mzdu v národnom hospodárstve SR, o výšku minimálnej mzdy, takisto o učiteľské platy, ktoré sú v týchto dňoch aj na transparentoch štrajkujúcich. Informácie o nich im dali dôvod minimálne na premýšľanie o živote a mentalite Slovákov a ich súputníkov v Európe, napríklad v krajine galského kohúta.

PRÁCA PRE SPOLOČNÉ DOBRO

Predáci Odborových zväzov verejných služieb zo 150 krajín sa zišli v Južnej Afrike

Približne 1200 odborových predákov, zastupujúcich 20 miliónov pracovníkov verejných služieb sa stretlo na Svetovom Kongrese PSI (= Public Services International - Medzinárodné verejné služby) v Durbane, Južná Afrika, v dňoch 27.-30. novembra 2012. Hlavná téma Kongresu mala názov „V záujme ľudí“.

Členovia PSI chcú prispieť k akčnému plánu, ktorý posunie ďalej kvalitu verejných služieb a práv odborov pre spoločné dobro. Za Slovenskú republiku sa Kongresu zúčastnil ako delegát Anton Szalay, predseda Slovenského odborového zväzu zdravotníctva a sociálnych služieb.

Členovia PSI sú na popredných liniách masových mobilizácií pracovníkov,

študentov a ďalších občanov, ktorí menia politickú krajinu v mnohých častiach sveta. Patrí medzi ne Arabská jar, globálne Okupačné hnutie, Los Indignados v Španielsku, študentské povstania v Čile a najviac nedávno v Québec, robotnícka mobilizácia v Jakarte, antiúsporné demonštrácie po celej Európe a ďalšie. Rokovania na globálnom odborovom kongrese sa zamerali na presadzovanie rôznych prístupov k sociálnej spravodlivosti a hospodárskym výzvam, ktoré sú založené na potrebách mnohých, nie požiadavkách elity, ktorá už má aj tak dosť. Spravodlivé dane sú kľúčom k spravodlivému prerozdeleniu bohatstva. PSI a pridružené členské organizácie pracujú so spojencami z občianskej spoločnosti v globálnych kampaniach na zatvorenie daňových rajov a zaviedenie zdanenia finančných transakcií. Napríklad, "Daň Robina Hooda" pomáha podporovať dobré, udržateľné pracovné miesta, vysporiadanie sa s chudobou a

nerovnosťou, sprístupniť verejné služby všetkým a posilniť celosvetový boj proti klimatickým zmenám. Interaktívne stretnutie podporilo výmenu nápadov a príkladov mobilizácie a lobovania, ktoré vedú ku skutočnej zmene, identifikovalo problémy zhromaždené pre kolektívne akcie na národnej, regionálnej a globálnej úrovni, a identifikovalo zdroje a stratégie pre rýchle odozvy z kampaní. Na kongrese vystúpili okrem iných juhoafrický minister verejných služieb a správy Lindiwe Sisulu, starosta mesta Durban James Nxumalo, premiér of KwaZulu-Natal Dr. Zweli Mkhize, podpredseda Juhoafrickej komisie pre ľudské práva Pregs Govender, zástupcovia Medzinárodnej organizácie práce Alette van Leur a Michael Cichon a tiež zástupca Oxfam International Pooven Moodley.

MEDZINÁRODNÁ KONFERENCIA KOZ SR

KOZ SR zorganizovala 14. 11.2012 v Bratislave medzinárodnú konferenciu pod názvom Globálne trendy pracovno-právnych podmienok pracujúcich. Na konferencii sa zúčastnili predstavitelia odborových centrál z Česka, Poľska, Maďarska, Rakúska a Slovenska. Cieľom bolo prerokovať otázky súvisiace s vývojom situ-

ácie v krajinách účastníkov konferencie v kontexte európskeho vývoja a celosvetových trendov. V závere prijali účastníci spoločné stanovisko k súčasnej situácii v Európe a na podporu požiadaviek Európskej odborovej konfederácie (EOK), ktoré sú zamerané predovšetkým na udržanie dôstojných pracovných podmienok

všetkých pracujúcich v Európe, ale aj na celom svete. KOZ SR vníma konferenciu aj ako vyjadrenie solidarity s akciami bratských odborových centrál, ktoré sa konali v koordinovanej forme na mnohých miestach práve 14. novembra vo všetkých členských krajinách EÚ pod záštitou EOK. Organizovali sa v rámci Európskeho dňa akcií a solidarity s mottom Za pracovné miesta a solidaritu v Európe – Nie škrtom.

V Senici štrajkovali proti presunu výroby do zahraničia

Chceme prácu, skandovali zamestnanci spoločnosti Delphi v Senici v piatok ráno (23.11.2012) pred začiatkom rannej zmeny. Pred bránou podniku sa ich stretlo približne 300. Hodinovým výstražným štrajkom protestovali proti presunu výroby do Rumunska. Výpovede dostalo už 85 ľudí a presunutím výroby káblových zväzkov pre automobily do zahraničia by o prácu prišlo do júna 2014 až 540 zamestnancov. Názor predsedu OZ KOVO Emila Machynu v tejto súvislosti je jednoznačný: ide o ďalší príklad zneužívania pomoci vo

forme investičných stimulov. Odborári v podniku zvažujú uskutočniť aj časovo neobmedzený štrajk, pokiaľ v európskej centrále Delphi neprehodnotia rozhodnutie o presunutí výroby.

Dôvod prepúšťania v minulosti bol podľa zamestnávateľa pokles objednávok v dôsledku hospodárskej krízy.

Takto prišlo o prácu v podniku už v priebehu roka 2009 vyše 700 ľudí z 1900, ktorých zamestnávali.

Vydáva: Konfederácia odborových zväzov Slovenskej republiky

Bližšie informácie: www.kozsr.sk, press@kozsr.sk, tel. 02/ 502 39 126, 0911 110 616 (O. Ewiak)